

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VAROS HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyilntér díja soronként 20 fillér. —

Feladás szerkesztő és lapfajdoszó:
KUTI ISTVÁN

Az expedíciót s hirdetőket illető reklamációk a lapkezelt

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Nemzeti államot!

Elérkezett a nagy alkotások kora. A megújulás ünnepét üljük. Izmok dagadnak, karok feszülnek, a munkára készség, a tette vágyás öröme ragyog minden arcon. És nem csak nagy, de magas szobor feladatok is várnak megoldásukra. Évszázadok mulasztásait kell helyrehozni és bontás és alkotás kettős munkáját egyszerre kell végzetni, még pedig rövidre szabott, gyorsan muló határidő alatt. Adja Isten, a magyarok istene, hogy a mi sikerüljön és késő ezredig hirdesse az új korszak emlékeit.

Az állami élet merőben új alkotmányát kell a korhadt romok helyében létesíteni. E munka nem lesz könnyű, de sikerülni fog, mert sikerülnie kell. A béka-egérharok ideje letűnt, nagy, életbevágó problémák megoldása fogja nyomon követni.

Az országban ideig-odáig lehet még a meddő politikai kérdésekről szó, de ezek ömlegetől elülnek, mint vihar után a felhők. Valamely ország igazi életét napja: a gazdasági jólét. Pártok minden mozgalmat, mely azt elősegíti kötelessége e nemzet minden polgárának. Ez a szó: iparpártoló azonban a politikai jelszók ürvényébe sü-

lyed. Ha nem keressük annak igazi, benső értelmét és nem alkalmazzuk azt gyakorlati értelemben is.

Meg kell és meg lehet teremteni a gazdasági jólétet akkor is, ha a közjogi intézmények még úgy is utjába állanak a fejlődés létrehozatalának.

Az önálló vámtérlet tagadhatatlanul legbiztosabban és legjobb esetben segítően a magyar ipart és kereskedelmet, ámde ne feledjük, hogy minden embernek jogában áll saját háza előtt a vámsorópokat felállítani az által, hogy elutasít magától mindent, ami nem magyar, vagy ami nem magyar munkás kezének terméke.

Ezen egyszerű eljárással új erőforrásokra tesz szert a magyar ipar, olyanokra, melyek sokkal észszerűbbek és célravezetőbbek, mint például az önálló vámtérlet létesítése által előálló kényszeriparpártolás.

Ezzel távolról sem mondhatjuk, hogy az önálló vámtérlet felállításáról lemondunk, avagy annak elodázását helyeselmők: ellenkezőleg, mi éppen azt kívánjuk igazolni, hogy mi magunk is képesek vagyunk közremunkálni az ébredés új korszakán, megelővén a hosszú időt, melynek szerződéses törvényünk értelmében le kell pe-

regni, hogy az önálló vámtérlet felállítható legyen.

De az bizonyos, hogy jelszavak és politikai hangzatos kijelentések nem elégségesek az új korszak ébredésére, míg az egyének öntudatos eljárása biztosan megéri a nemzet gazdasági jólétének édes gyümölcsét.

Mindezekből kitűnik, hogy első sorban nem a vezetőök akarataitól és tudásától függ a legfontosabb problémák megoldásának kérdése. hanem maga a magyar társadalom az, melynek kezében letéve nyugszik a jövő Magyarországa kialakulása. Sola sem járt sikerrel, ha valamely nemzet kizárólag egy-két nagy fiúra bízta sorsát — emberek vagyunk mindnyájan és mind-egyikünk védhető.

De azután az alkotmányos, a parlamentarás élet alapfeltételével is ellenkezik az oly irányú nemzeti élet, melyben a nemzet zöme, az egységessé tömörült polgárság is csak passzív szerepet játszik. Nekünk kell indítványoznunk, nekünk kell arra ügyelnünk, hogy indítványaink törvényes erőre emelkedésük után végre is hajtsanak, és ami gondunk kell, hogy legyen, hogy e betartás nemzeti szempontból is kifogástalan legyen.

Van Isten.

Részlet *Hermann József* dr.-nak a Szentháromság-szobornál 1906. június 10-én tartott beszédéből.

— Hinni kell, hogy van Isten és hogy jutalmát ad azoknak a kik Őt keresik » (Hebr. XI. 6.)

A vallási türelem magával hozza, hogy azon szónok, aki a templom falain kívül a szabad ég alatt különböző vallás hallgatók előtt beszél — mint ez jelenleg is van — ne válaszson beszéde tárgyánál oly igazságot, amely a más vallásnak a szónok vallásától választaként elválasztja; de oly igazságot, amely a különböző vallásukat egyesíti. — Ennek megfelelőleg beszédem tárgya lesz valamennyi vallásunk közös, legfőbb alapigazsága: *i. e. „az Isten léte: hogy van Isten? — A szent írás az Isten létét nem bizonyítja, csak badgának mondja azt, aki mondja »nincs Isten». Azonban az észnek megvan az a sajátága, hogy amit közvetlenül nem lát, annak létét közvetve: bizonyítékok után igyekszik megismerni. Éppen ezért mivel az Isten létét a szentírás feltételezi és létét nem bizonyítja, másfelől mivel az Isten közvetlenül nem látjuk és vannak olyanok, kik az Isten létét tagadják, szólni fogok arról, mint lehet tudományos alapon meggyőződni az Isten létéről. Természetesen a hívő embernek az ilyen bizonyítás nem szükséges: ő hiszi az Isten létét, de azért hasznos a*

hívőre is ilyen érvelés mert hitében az ész utján is megerősödik. A nem hívőre pedig az Isten létének tudományos bizonyítás feltétel nélküli szükség: ugyanis az Istenhez két ut vezet, az egyik a hit, a másik az ész útja. A hit és az ész kerestévérek. lényegileg különböznek, de források közös: az Isten és egymást kiegészítik, egymásnak soha sem mondhatnak ellent. Ha tehát valaki nem akar hinni, kövesse esze világát és ez is Istenhez fogja vezetni . . .

I.

Az Isten létét bizonyítja a szerves világ: növényzet, állatok, emberek.

Földünk benseje még most is 20,000 C° melög. Valamikor e hőség a föld felszínét is érte és általában a világ anyagának ősszállapota oly tüzes volt, hogy ezen élő szervezet mindaddig lehetetlen volt, míg a hőség így pl. földünkön is lehűlés által és a földszínek összesűrűsödése által megfelelő fokot és földünk merevségét el nem ért. A föld bensejének bizonyos mélységében valóban a földrétegekben a szerves lényekről semmi maradvány nincs, míg felettük lévő rétegekben igen. A tudományok magok tanítják, hogy a fenti okok és tapasztalatok bizonyítják, hogy a szerves világ időben keletkezett. De hogyan keletkezett a szerves világ? Ez a szerves világ vagy a szervetlen, kihalt anyagból keletkezett vagy más külső ok hozta létre. Földünk hőmérséklete valamikor oly magas volt, hogy élő szer-

ves világ (növény, állat, ember) földünkön nem létezhetett: azaz a szerves világ csak később kezdett létezni. De a természettudományok kizárják, azt, hogy a világ szervetlen anyagból keletkezett volna. *Wiesner* (a bécsi egyetem növény-tani physiologusa és udvari tanácsosa) rektori beszédében (1898. október 24-én) mondta, hogy »a folyton folyó kutatás azon tényeknek értékét, melyek látszólag a szerves világnak eredetét a szervetlen anyagra vezetni, nullára vette vissza». A természettudósok magok a szerves világot keletkezését nem tudják megmondani eszközük és ők is a hitre mutatnak egyedül: hogy esoda történt a természetben és művelőkben idézik a szentírás: »mondá az Isten: a föld növezzon fűvet, hozzon elő élő állatokat stb.

A természettudományoknak azon állítását, hogy a szerves világ a szervetlen anyagból nem jött elő, maga az ész is érthetőnek mutatja. A szerves és szervetlen világ közt oly sok és oly lényeges a különbség, hogy ezek egymásból ezen különbségek miatt se jöhettek elő. Így a szerves világ élő, a szervetlen élettelen. Élettelenység életté létre hozhat. A szerves test belülről fejlődik a nő bizonyos határozott nagyságot és alakot felvéve, a szervetlen test erre nem képes; ehhez legfeljebb kívülről tapadhat valami. A szerves test létrehoz magához hasonló szerveket, a szervetlen nem. A szerves test léthosszusága korlátozott, a szervetlen testé korlátlan stb.

Van azután oly terep is, amelyen az állam vezetősége csak a lakósággal együttes munkával érhet el sikert. Ez a tér a népoktatás, melynek nemzeti vétele a legközelebbi jövőndő legfontosabb kérdése.

Az a népiskolai törvény, melyet a legutóbbi parlamentaris kormány léptetett életbe nem felel meg teljesen azon célnak, melynek megfelelnie kellett volna. Az állami népoktatás törvénye nem olyan kérdés, melyhez keztől kézzel lehetne nyulni. Nincs széles Európában egyetlen egy olyan állam, mely akkorra közönnnyel nézte volna ifjúsága tekintélyes részének lassu munkával való megmegtévelyezését, mint Magyarországon.

A periferiák mindenütt magyarellenessé lelküismeretlen politika agitátorok kezében van a népnevelés ügye és ezen körülmény gyászos eredménye napról-napra világosabban szembeszökik.

Ezen az állapoton változtatni kell. Nem nézhetjük ölbetett kezekkel, szó, ellenveztől nélkül, hogy jövőndők legszembetűnőbb, legbiztosabb zálogát töltik orozva elvegyék, ezer és ezer serdülő szívet töltik elidegenítsenek és konkolvt hiútsenek a sarjzadó buza közé.

Mit kimélet, mit gyengédség! Tűzzel-vassal kell kiúrtani az olyan hitvány konkolvtetöket, kik lelkiismeretlenül rontják meg az ifjúság lelkiéletét.

A kérélehetetlen szigortól mindeztideig bennünket az az aggodalom tartott vissza, hogy a külföld véleményétől fáztunk.

De most legyen már vége ennek az élszenémeknek, ne törődjünk ellenségeink szájhösködésével, hanem csak egy tekintet lebegjen szemünk előtt a nemzeti állam kitépítése.

A nemzetiségeknek vagy meghajolni, vagy megtörniük kell, de nem fogunk idegen testet tűrni szervezetünkben, nem fogjuk nézni, hogy külön állam létesüljön e nemzet

határain belül. Akinek nem tetszik a magyar politika, akinek nincs nyire az, hogy magyar ember legyen abban az országban, amelyben magyar kenyeret egyen, az szedje a cökmoékját és menjen oda, ahol kívánatos jövevénynek tartják.

De azt nem fogjuk megfírni, hogy szinmagyarok ezrei csak azért vegyék kezükbe a vándorbotot, hogy annál több hely legyen logádázabb ellenségeink pöfeszke-désére.

A kigyó fészket el kell taposunk és már esirájában el kell fojtanunk a fenyegető veszedelmet. Ki innen az idegen érzelmiékekkel és a legközelebbi generáció már csak magyar nyelven, magyar szellemben tanulja magyar hazájának szeretetét.

Selmecebánya monografiája.

A millenaris esztendőben Jókai Mór korszoros költönek eszméjéből, hatalmas vállalkozás indult meg a magyar történet irodalom terén. A magyar tudós Akadémia közremöködésével az ország írói tudósi szövözetek, hogy megalkossák nemzeti törtöriánknek legnagyobb emlékművét: az ország monografiáját. Tervebe vettek pedig ezt akképpen, hogy minden vármegyének és minden városnak külön-külön megalkotják a monografiáját. Hogy micsoda vállalkozás ez öle csak arra hivatkozunk, hogy a millenium éve óta, tehát tíz esztendő alatt, eddig csak tíz vármegye multját rendezhette az országos monografia bizottság saját alá. Minden esztendőben egy kötet, azaz egy vármegye készülni kezdett el csak.

A mult esztendőben a tudós Akadémia híres történeze, *Boroscsky* Samu dr., értesítette városunk polgármesterét, hogy ez idöszertit Selmecebánya kötetét veszik munkába. Az országos monografia bizottság *Virler* Ferenc szerkesztöt delegálta Selmecebányára, aki több ízben nálunk is járt a tél folyamán és megindította a nagyszabásu műterveinek kivitelét. A belügyminiszterium tudós titkára, *Reiszig* Ede dr. országos hírd történeze, mint a munka egyik oszlopos szervezője, már két ízben végzett kuzatásokat a mi levéltárunkban, hogy befejezze azokat az adatgyűjtéseket, amelyeket az országos levéltárban és a királyi okmány-

tárban Selmecebányára nézve hosszu hónapokon át beszerzelt.

Hontvármegye monografiája már saját alatt van és evvel együtt készül Selmecebánya történelemének, híres jeles multjának az emlékműve. Gazdagon fölhalmozott emlékek gyűjteménye lesz ez, szélsöböl jeles munkásságunknak a jövő századok buvárai számára. A mi levéltárunk jeles keztöje, *Richter* Ede vállalkozott a nagy mű sikere érdekében. De nem csak ő, hanem megfizetle igéretével a közremöködésben a szerkesztöset jeles polgármesterünk, *Szilnyi* József kir. tanácsos is, akinek nagybecsü történelemiröi hivatóságát érték meg művei eléggé dokumentáltak. Selmecebánya ösi multjának ismertetését ő vállalta magára. Brillians és tudományos mélység tekintetében első rangú tanfúr, *Viláts* István dr., aki a vármegye földtani és természetrajzi viszonyait tárgyalja részletes bösöggel. A neveléstani, felsö iskolák törtöriájába *Sobó* Jenö mélyed böleszakértelemmel. *Litschauer* Lajos pedig, akit első hely illet meg, az ő ország-szerle elismert tudásával a bányászati ismertetle. Az egészségügynek markáns alapköveit rakja le a munkába *Stuller* Gyula dr. főbányarvos. *Vörös* Ferenc, a mi érdemes, kiváló barátunk, a város th. főjegyzöje a gazdasági és társadalmi kérdésekröl ad szakzerü tájékoztatás. De hát elő sem sorolhatjuk valamennyit egyszerre, akik a mi monografiának megteremtésében közremökönek. Rá bizzuk ezt a szerkesztösetre, amely megígerte, hogy legközelebb teljes tájékoztatást nyújt a munkáról.

Most azonban térjünk ki egy pillanatra és emlékezzünk meg, monografia kapcsán egy lelkesítőn szép levélröl.

A levelet ő fensége Ferdinand bolgár fejedelem íratta a titkos kabinetirödjával a Magyarországon Vármegyei- és Városai országos monografia szerkesztösetéhez. A fejedelem, aki mindig ragaszködö, honfui szeretettel viselkedett minden iránt, ami szökebb hazáját, Hontvármegyét illeti, a monografia megírása alkalmával hosszu levélben meleg sorokat üzent a titkárjával. Üzent pedig magyar nyelven, udvarian így válaszolva a szerkesztöset diplomaciai nyelvü értesítésére:

Ö Királyi Fensége a bolgár fejedelem nagyon boldognak érzi magát, hogy tapasztalhatja, hogy Hont vármegye és Selmecebánya szabad kir. város történele, melylyel Ö Királyi Fensége és fenséges családjára vonatkozó történelmi események és emlékek összekapcsolódnak, folyó évben kidolgozva lesz.

Ö Királyi Fensége a bolgár fejedelem Richter Ede urat személyesen ismeri, ki már hosszabb idö óta a fejedelmi kabinet-iróddal érintkezésben áll s nagyon öröndene, ha általa megláthatná, mit öhajl a műre vonatkozólag.

Ki írja a fejedelem titkárja tovább a lelkesedő szavait, azzal a szerlelettel, amelylyel a fenséges ur e vállalkozás iránt viselkedik.

Most, amikor csak hiradásképen adjuk tudtúl a monografia megvalósulását, olvasóinknak a figyelmét hívjuk fel csupán következö számainkban közö adandó részletesebb ismertetéseinkre.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit, hogy az előfizetés megújítása iránt intézkedni sziveskedjenek. Egyuttal kérjük azokat is, akik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékok beklüdeni sziveskedjenek, hogy a kiadóhivatálnak is módjában legyen közhözötségeinek eloget tenni.

— Az érsekújvári Kossuth-szobor leleplezésénél mint hivatalos kiküldött *Arthold* Géza h. polgármester, *Zólyom* Imre v. erdömester és *Leslyánsky* József l. h. bizottsági tag vett részt, az ifjúság részéről pedig *Franzovszky* Kálmán főiskolai hallgató. Az ünneplé magá fényes és

szerves világot és ime ezt a lényt, kit a tudományok a szerves világ alkotója és teremtöje gyanánt akarva nem akarva kénytelenek beismerni, mi magyarul Istennek, németül Gott-nak latinul Deus-nak, héberül Jehová-nak, törökül Allah-nak, kínául Tiencu-nak, görögül Theos-nak, olaszul Dio-nak, spanyolul Diosz-nak, románul Zeu-nek (dien), tölul Boh-nak stb. stb. nevezüik. Miattunk ne használja egyik másik tudós e vallási neveket és használja helyette a saját szavait így, az első és főakat világalapnak, ösakaratra nek öserönek, világepítésnek, világyegységnek, világfestönek, világmathematikusnak nevezze; a szó nem teszi itt a lényeket. Egy biztos, hogy nincs tudományág, a melynek az első és főokra nem volna speciális kifejezése, a mely végeredményben ép olyan szó, akár más világi szó; de ép ezen speciális kifejezések bizonyítják, hogy nincs tudományág, mely böbizonyította volna, hogy Isten nem létezik. Söt ellenkezöleg a mint az ész a tél idöben a hóban lévő lábnyomokból, vagy egy magas, alig megközelíthetö hegycsúcson lévő kunyhóból, vagy távolléttünkben szöbák asztalára kerülö virághokortáblából következteti, hogy e helyeken valaki járt: ugy a természettudományok a szerves világnak a szerleleten világnban valaki járt és ezt nevezüik Istennek.

(Vége köv.)

Thomson, Helmholtz stb. a földi szerves világnak keletkezését akképpen gondolták keletkezni, hogy állították, «más égitestekröl jöttek a szerves világ esirái». Azonban ez lehetetlenség. Igaz ugyan, hogy egyes meteorokban találhat élettelen szerves anyag is, de első esira más égi testekröl hozzánk nem jöhet. Azon levegömentes világúr ugyanis, melyen át a meteorok esnek, oly hideg, hogy élő esira itt feltétlenül megfagy. Azután mikor a földatmosphárába jön a meteor, oly sürödöson megy át, hogy e sürödös okozta höség miatt az esetleges élő esira teljesen kiszáradna és esira képességét elvesztené. De különben is feltéve, de meg nem engedve, azt, hogy a szerves világ más égi testekröl jött a földre ezzel sincs a szerves világ keletkezése megmagyarázva. Ugyanis a többi égi testek is valamikor tüzes állapotban voltak, mint a föld és sok égi test most is tüzes s így szerveslelet ezeken is lehetetlen volt, ahol pedig van szerves élet, okát az égi testekben nem bírja, de azokon kívül és felül.

Vagyis amint a szerves testek egymásból keletkeznek és idöben pusztulnak, ugy volt ez a multban is addig, mig nem jövének az első növényekhez, első állatokhoz, első emberekhez. Ezeknek eredete feltételez olyan lényt, ki nem tartozik a szerves világhoz, de meg a szerleleten világhoz sem, ki ezeken kívül és felül van, ki közbe lépett, idöben a mindenségbe hozva a

káprázatos volt és csak a legnagyobb elismeréssel szóthatunk a rendezőség fáradhatlan buzgalomáról, tapintatáról és a város áldozatkészségéről. A kormányt *Kossuth* Ferenc képviselte, — azonkívül az országgyűlés két háza, több törvényhatóság, a városok és községek pedig küldöttégek által vettek részt. Különösen szép látvány volt a 100 korhú jelmezes kuruc-lovasok. 120 kuruc-kaszás, az 500 lovasból álló bandúróm és több száz kocsiból álló menet felvonulása. A szobor körül 300 koszorú leány helyezkedett el, mind Magyar öltözetben. Az ünnepély legszebb része *Thaly* Kálmán s utóbb *Kossuth* Ferenc miniszter beszéde volt, mely alkalommal a felkészdés tetőpontra hágott. Lelkesítő látvány volt a csallóközi tipikus magyar népek 48-as százlók alatt való bevonulása és a felsővidéki tót községek lakosságának tömeges részvétele, melyek egykoron Rákócynak legjobb lovasait szolgáltatták. Selmec- és Belsőháza törvényhatóságának koszorúját a menetben *Hacher* János erdőőr vitte, melyet azután *Arthold* Géza helyezett a szobor talpzatára néhány lelkes szó kíséretében. Különösen ki kell emelnünk, hogy az egész ünnepély közönségre jó hatást tett az, hogy Selmecebánya is képviseltette magát és kiküldöttéink egy a városi hatóság, mint a rendezőség részéről kiváló figyelemben és előzetekénységben részesültek.

— **Áthelyezés.** *Kremőtzky* Ármánd főmérnök, az aknászlatnái főbányahivataltól, főnöki minőségben a sóvári főbányahivatalhoz; *Steiger* Zsigmond bányamérnök, a márosújvári főbányahivataltól, főnökségi minőségben, az aknászlatnái főbányahivatalhoz lett áthelyezve.

— **A szegény iskolás gyermekek felruházására a múlt héten adakoztak:** 1. *Chilko* Nándor és *Betlich* Károly főiskolai hallgatók az általuk a «Jólelti bizottság» részére gyűjtött 44 K. 76 fillért; 2. *Schwarz* József a «Hungária» bérlője 14 koronát.

— **Országos bajnok.** *Müller* Viktor az egyik kiváló tagja e hó 17. a «Magyar Athletikai Szövetség» bajnoki versenyt megnyerte az ország legkiválóbb átlétaival szemben *Magyarország díszkoszobát bajnokáért 1906-ra.*

— **Meghívó.** Az iparutanolok iskolájának záróvizsgálatára újból meghívja az iparos-képzés harait az iparos tanulók iskolájának felügyelő bizottsága. A vizsgálat ma vasárnap délelőtti 9 órakor kezdődik.

— **Havas Gyula kereskedelmi számfolyama** az idén is igen szép eredményre igazodott a mennyiben 11 tanítvány nyert a szakvizsga sikeres letévéndél képestést. Ezen élte való és nálunk huzagot pótló szaktanfolyam elvégzése után eddig 48 növendék tette le jó sikerrel a vizsgát, belbizonyítva ezáltal, hogy annak alapítója és vezetője hivatásának és feladatának teljesen megfelel. A kereskedelmi miniszter azonban legújabbban egy rendeletet adott ki, amelynek értelmében *Havas* Gyula csak az esetben fogadhat fel ezental tanítványokat ha ehhez az országos főigazgató is hozzá járul. Ezen hozzájárulást a város tanácsának kellene kieszközölni. Nem kételkedünk benne, hogy e hasznos, sőt egyenesen szükséges szakoktatás folytatására iránt *Havas* által benyújtott kérvényt a város tanácsa a legmegelegben tudja támogatni és a főigazgató engedélyt ki fogja eszközölni.

— **Helyre igazítás.** Lapunk előző számban a József kir. herceg Szanatórium Egyesület selmecebányi bizottságát illetőleg, a tagdíj befizetést teljesített tagjainak közlése alkalmával *Horedth* Kálmán helyett: Horvádi József, továbbá: *Kacsizin* Lajza és özv. *Slubna* István helyett tévesen «özv. *Slubna* Lajza» lett közölve.

— **A József kir. herceg szanatórium egyesület mozgalmaiból.** *Lukács* György dr. volt vallás- és közoktatásügyi miniszter mint az egyesület elnöke, *Szilvágyi* József kir. tanácsos polgármesterhez, mint a selmecebányi bizottság elnökehez a következő meleg hangú levelet intézte: «Mélyen tisztelt előnként! június hó 10 én tartott közgyűlésünkben a selmecebányi bizottság jelentése tárgyaltván, a közgyűlés öröndetes

tudomásul vette a lelkes működést, a bizottságnak munkálkodásáért köszönetet szavaz és arra a jó Isten áldását kéri. Egyben mély tisztelettel kéri a közgyűlés a selmecebányi tagjainkat követésnek el továbbra is mindent alapunk növelése érdekében és a mennyiben a helyi körülmények megengedik, rendezetek alapunk gyarapítására valamely mulatságot, estélyt, nyári ünnepélyt, tüzijátékot. Ez utóbbinak rendezése érdekében az elnökség szakértő birotechnikusot küldhet és igen örülnék, ha a bizottságunk embermentő céljai sikerében segítségére állhatnának. Budapest 1906. június 13. A József kir. herceg szanatórium egyesület közgyűlése határozatából. Hazaifas tisztelettel *Verner* László s. k. főiskár-jegyzőkönyvezető. *Lukács* s. k. egyesületi elnök».

— **Erdőőri szakiskola növendékeinek felvétele.** A görögnyelzenimre, királyhalmi, lipótvjári és vadászderői m. kir. erdőőri szakiskolákba a folyó év október havában kezdődik, új két éves tanfolyamra, részint állami ellátás mellett, részint saját költségűn több növendék fog felvételt. A felvételt kivánók *sajátkezzeleg írt folyamodványukat* legkésőbb a folyó évi július hó 15-ig a m. kir. földművelésügyi miniszterterülethez terjeszték be. A folyamodóknak a fennálló szabályok értelmében hiteltelen igazolni kell. 1. szárlési bizonyítvánnyal; hogy 17-ik életévüket betöltötték, illetőleg az intézetbe való belépés napjáig (1906. évi október hó 8-ig) betöltik 35 évesnél azonban nem idősebbek; 2. kincstári engedélyt, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal; hogy ép érte, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott, edzett testalkattal s különösen jól látó, halló és beszélni képeskedik bírnak. 3. iskolai bizonyítvánnyal, vagy ennek hiányában más hiteles bizonyítvánnyal, hogy folyékonyan jól írni, jól olvasni és a közönséges négy száművelet szerint jól számolni tudnak. 4. hatósági bizonyítvánnyal, hogy erkölcsi magaviseletük kifogás alá nem esik; ezen hatósági bizonyítvánnyal egyuttal a folyamodó foglalkozása családi állapota és az is kitüntendő, hogy a folyamodó katonai kötelezettségben áll-e vagy nem. Ezen okmányokon kívül mellékelni kell folyamodványukhoz. 5. azoknak, akik valamely gazdaságban alkalmazva vannak, szolgálatadójuk bizonyítványát eddigi szolgálatukról, és végül 6. azoknak, akik az intézetbe állam ellátás mellett kívánják felvételt, hatósági bizonyítvány arról, hogy vagyontalanok. A folyamodóknak meg kell jelölni folyamodványában, hogy kérvényére a válasz mely címre mely vármegyébe s mely posta állomásra küldessék. A hiánnyos felsorolt és a fennebb kitűzött határidőn túl beadott, valamint a nem sajátkezzeleg írt folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Tájékoztató megjegyeztük még, hogy: a) az intézetbe felvett folyamodók testi ójsége és egészséges állapota az intézet orvosa által a fennebbi 3-ik pontban megkövált előképzettségé pedig az intézet vezetője által a jelenléte alkalmával szigorúan felülvizsgálatik és azok a kiknek szervezete hiányos, vagy akik valamely ragályos, illetve az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségekben szenvednek, ugyszinte azok, akik a kellő sikerrel való tanulhatásra elég előképzettséggel nem bírnak és végül azok, a kikről beigazolódik, hogy folyamodványukat nem sajátkezzeleg írták, az intézetből azonnal elbocsátatnak illetve véglegesen fel nem vétetnek; b) minden véglegesen felvett növendék az állam lát el ruházzattal, az intézetbe való belépés alkalmával azonban minden növendék magával hozni tartozik: 6 inget, 6 lábraválót, 6 zsebkendőt, 10 pár kaptát, vagy harisnyát és 1 pár erdőjárásra alkalmas, erős bagaria eszmat, valamennyit teljesen új állapotban; c) a saját költségű felvett növendékek az intézetben való tartózkodás idejére kapót ruházatait és ellátásért évenként félévi 330 (háromszázharminc) koronát tartoznak fizetni az államnak, ennek biztosítására: tehát a sajátköltségükre felvett növendékek, illetve szülők, gyámjuk vagy munkaadójuk kir. közjegyző előtt kiállított okmányban kötelezettségű tartoznak vállalani arra nézve, hogy az évi 330 korona eltartásiköltséget a kifizető időre a intézet vezetőjének kezébe pontosan lefizetik; d) az állami ellátás mellett felvett növendékek, illetve szülők, gyámja vagy munkaadója abban az esetben ha a növendék az iskolát a két évi tanfolyam teljes bevégezése előtt önként elhagyja, vagy az intézetből a fennálló szabályok értelmében elbocsátattnak, az intézetben való tartózkodás ideje alatt reá fordított költségeket (egy évre 330 koronát számítva) az államnak szintén megteríteni kötelesek s hogy

azt iskola vezetőjének felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, a végleges felvétel alkalmával bemutatandó közjegyzői okirattal szintén biztosítani tartoznak.

— **Halászat jegy nélkül.** Utóbbi időben nagyon elszaporodtak a halászk városunkban; ezek nagy része azonban elfelejtett halászejegyet váltak, amiért is a rendőrség egyesítve a környékbeli csendőrséggel messé sűrűen fog portyázásokat tartani tavaink körül és a jegy nélküli sport halászatok illő jutalomban fogja részesíteni a hatóság.

— **A klingerartói uszodákról.** A klingerartói tavon levő két uszoda körül a folyó évben csakis a női uszodát lehet használni, mert a férfi uszoda teljesen elkorhadt és így az ottani fürdés életveszélyes, a miért is az ottani fürdést a hatóság tiltotta. A női uszodában reggel 5-től 9-ig a férfiak, 9-től 12-ig a nők, 12-től 2-ig bárki ingyen. 2-től 5-ig a férfiak és 5-től 8-ig a nők, fürdhetnek; este 8-tól reggel 5-ig a fürdés tilos. Fürdőni csak a jegy megváltása után lehet; napi jegyek a fürdőnénel, idejényegyek pedig a rendőrkapitányi hivatalban kaphatók. Másutt fürdőni nem szabad. Ezen szabályok betartására állandóan egy rendőrtisztviszt ügyel, aki egyuttal kezel a mentő csónakot és tanítja az uszást is alku szerint. A mentő csónakot a város és a főiskolai atlétikai klub egytttesen szerzi be és azt díj mellett a közönség is használhatja fogja. A férfi uszodát a város megjavíttatja, a munka már megkezdett.

— **Law-tennis verseny.** A Főiskolai Atlétikai Club e hó 14-én és 17-én tartotta meg ez idei Law-tennis versenyt a besztekerbányai Sport club két kiváló játékos *Bárczy* Oszkár és *Klamarik* Tihamér részvételével. A verseny eredményeket az alábbiakban közöljük: I. Férfi egyes: I. *Bárczy* Oszkár, II. *Vécsy* Ferenc; II. Férfi páros: I. *Bárczy* Oszkár, *Klamarik* pár II. *Vécsy*, Dr. *Michány* pár; III. Női egyes: I. *Schelle* Ilonka, II. *Fizely* Ilonka; IV. Nőgy páros: I. *Vécsy* Ferenc, *Schelle* Ilonka, II. *Fiedler* Jenő, *Fizely* Ilonka. Mint az eredményekből látnak a besztekerbányaiak az idei revánssot vettek tavalyi jezőzőkén s mondhatjuk győzelmi realis s jól kiérdemelt volt. Játéuk versenyekéig gondos rutinizott. Hojgyjátékosaink is igen nagy örömmelre tavaly óta nagyot haladtak. A versenyt, bár az időjárás kedvez nem volt, szokatan nagy s előkelő közönség nézte végig.

— **Fürdés a tavakban.** Figyelmeztetjük a közönséget, hogy tavainkban, kivéve a klingerartói uszodát fürdőni tilos. A ki ez ellen vét, az 1879. évi XL. l-c. 83 §-a alapján nyolc napig terjedő elzárással büntethető.

— **Vasuti összejelközés.** E hó 20-án Garamberzence és Kecskés között egy újonnan javított mozdonyt próbáltak ki és ugyanekkor jött lefele egy hajtógépen négy vasuti munkás és egy vasuti mérnök; óriási sebességgel haladt mindkét és egy kanyarulatnál összeütköztek; a mérnök még idejékorán kiugrott, a négy munkás közül azonban három azonnal meghalt, a negyedik pedig súlyosan megsérült. A vizsgálat megindult, hogy ki terhel a felelősség; mindkét gépet egy-egy vasuti mérnök vezette.

— **Éjjeli csendzavarások és vagyonron-gálások.** Azt hittük, hogy az igazlmas képviselőválasztás után végre csend lesz a városunkban; sajnos tapasztaljuk azonban az ellenkezőt. Napról-napra, azaz éjjelről-éjjelre van bőven részünk az ordítózásokban és üvöltözésekben, a mi igazán érthetetlen dolog és elvárjuk a rendőrségtől, hogy az ilyen legkisebb müveltség sem mutató ordítózókál végre alaposan végezzon, mert hiszen legújabb időben már nemcsak ordítózásokban, de a magánvagyon rongálásban is van részünk; minduntalan, be-bevernek néhány ablakot és tördelik a kerítéseket, ami végre is hová fog vezetni?! — Alkalmazza a rendőrség, — ha kell — a legszigorúbb büntetéseket és azt hisszük, hogy a kibékítő előbb fogják megenni a fizetést, mint a hatóság a bírság kivételét!

— **Villámcsapás és tűz.** E hó 18-án dühöngött nagy vihar alkalmával Belsőháza *Gyarricza* János és Máté házába beütött a villám, minek folytán a ház kigyulladt. A belsőházai tűlzoltók azonban gyorsan megjelentek és a tűzét sikerült megfékezniök annyira, hogy csupán 10—12 méter területen égett el a házföld.

— **Hivatásának dívozata.** A folyó hó 18-iki belsőházai tüzest alkalmával öntelődözög működött *Frey* János belsőházaai városi rendő; de

meg is adta az árát! — Nagyon felhevült, megérintette magát, a vér a fejébe töltött és egyszerre csak leszédült és önkívületbe esett. Ily állapotban szállították lakására, a hol hosszabb ideig fektett eszméletlenül. *Shaller* Gyula dr. és *Tandlich* Ignác dr. orvosok beteg kezelésére és most habár magához tért súlyos vetések fekszik. Megrázó jelenet volt ezen esetnél! az a midőn az eszméletlenül fekvő rendőrt haza hozták, gyengédként felesége azt hitte, hogy férje meghalt, mire jédségében elájult és ugyanakkor kezdte meg szivhatót keszerves sírását két kis gyermekük! Az asszony is fekvő beteg most.

— **Tornaverseny.** Már az 1892 ik évben elrendelte a vallás- és közoktatásügyi miniszter, hogy a középiskolák minden négy évben két intézeti vagy helyi tornaversenyt tartsanak. Azóta eltelt 15 év ezen idő alatt most először alkalmá az érdeklődő közönségnek gyönyörködni a helybeli kir. kath. nagygimnázium ilyen tornaversenyében. Az említett intézet tanítói tornaversenyt, amely egyszerűs mind az intézet nyilvános tornavizsgálat is volt, folyó hó 16-án d. u. 3—5-ig tartotta meg az Óvár udvarán és tornamentőben nagyszámú érdeklődő jelenlétében, akik mindvégig gyönyörködtek a kis diákok ügyes katonai gyakorlatában és a torna-szerenye kifejtett ügyességében. A verseny befejeztével a kiváló tornászok jutalmát és „Elsismerő okirat-ot nyertek. Jutalmazásra a V. K. M. 60 koronát utalványozott, melyből jutalomkönyveket és tanszereket szerezve 9 jutalmat osztottak ki. A jutalmakat közelekkéapták: 1. Palek J., 2. Palek R., 3. Miartus A., 4. Szpiska J., 5. Stanga Adolf korlátlan és magas nyújtón tanusított ügyességükért; 7. Lamy L. bakon és lovon tanusított ügyességéért; 8. Ambrós Gy. magas gyűrűn és 9. Kovacsik A. rendgyakorlatokban s bakon tanusított ügyességéért. A jutalmazottak egyszerűs mind „Elsismerő okirat-ot is nyertek. „Elsismerő okirat-ot nyertek még: Gverk Ö., Hlavathy F., Schwartz T., Csorba D., Galla E., Luptak L., Cserevánk J., Palka T., Kochajt F., Hamrák F., Schreiber G., Szpiska Gy., Murányi Gy., Wagner A.

— **A pálinka.** E hó 18-án délután négy óra tájban három részeg fiatal munkás garazdalkodott az utcán, akik a rendőrök közelébe lépésében abbahagyták ugyan a garazdalkodást, de azonnal egy szeszkiérésre mentek és ott tovább ittak; természetesen részegebbek lettek és az ének vége mégis az lett, hogy a deli fiatalok a rendőrség zárkaiban aludták ki mámorukat. Azaz szeszérő, aki a részegeknek inni adott fel lett jelentve a rendőrségnek; reméljük, hogy szigoruan meg lesz büntetve, mert hiszen ezt az 1879. évi 40. t.-c. 82. §-a előírja, sőt ezért a szeszandrétől a mérési engedély is elvonható.

— **Hökhurut járvány.** A gyermekek réme a hökhurut gyorsan terjed városunkban és habár eddig enyhe lefolyása, a hatóság meggett minden óvintézkedést és ez uton is felkéri a szülőket, hogy beteg gyermekeikhez sürgösen híjjanak orvost.

— **Sok a lepke.** Tavasszal nem lehetett észrevenni a hernyófészkeket, most pedig milliószámra repkednek a lepkék. Figyelmeztetjük a kert tulajdonosokat, hogy kertjeikben levő hernyókat sürgösen szedessék le, mert bűntette lesznek. Ugy tudjuk különben, hogy a lepkék pusztítása végett a hatóság díjazni fogja a lepkék elfogót és egy liter lepkéért 4—10 fillért fog fizetni.

— **Papusztítók.** E hó 16-án a Győrőy-akna felé vezető fasorokban nagy pusztítást követelt el egy durva ember, levágott a szépen fejtett diszfakból kettőt s egyet gyökerestől húzott ki s emellett törzsénél levágott egy 18 éves dífát, mely teljesen ép és gazdag lomboztu volt. A mult vasárnap arra sétálók elszomorodva nézték a pusztulási jeleket. Ott fektűt a szép lomboztu dífó az utolsó annyi életnedvvel tele, hogy levelei még másnap, sőt harmadnap is fűdök voltak s ilyen fát tudott az a durva ember kivágni.

— **Lopás.** Egy bizonyos atyafunkán kecskeszura jött guszta és e célból ellopta egy szegény bankai örvégasszonynak egész vagyonát, egyetlen kecskáját és azt bevéin az erdő sűrűjébe, ott levágta és egy hűten át lakmározott belőle, amíg a nyomozó rendőrfőnök megzavarta mulatságában és vasraverve behozta Selmecbányára, a hol a zárkában most szomoruan gondol az elmult év napokra.

— **Beiratkozás beszercebányai áll. felső keresk. iskolában.** A beszercebányai áll. felső keresk. iskolában a beiratkozások június 30. július 1., 2. és 3-án, mindenkor a délelőtti órákban tartattnak meg. Beiratási díj 10 korona.

— **A selmecei m. kir. közp. fémkohónál** termelt lágy és kemény ölom, valamint mázag-árak 1906. évi június 4-til bizonytalan időre megállapított árjegyzéke: Lányölom 100 kg-nyi ára 47 K, kemény ölom 100 kg-nyi ára. annak Sb tartalma szerint változó, zold darabos mázag 100 kg-nyi ára 50 K 90 f, zold őrlött mázag 100 kg-nyi 51 K 90 f, Vörös szilált mázag 100 kg-nyi ára 51 K 90 f, vörös őrlött mázag 100 kg-nyi ára 52 K 90 f. Áregedmények: a) lágy és keményölom 10,000 kg-nak egyszerre való vételénél 3%, b) mázagnál: 10 q egyszerre való vételénél 1%, 25 q egyszerre való vételénél 2%, 50 q egyszerre való vételénél 3%, 75 q egyszerre való vételénél 4%, 100 q egyszerre való vételénél 5%. Megjegyzés. Az árak helyét a selmecei magy. kir. központi kohónál értendő, a honnan a vevő a vett árut saját költségére köteles elszállíttatni. A megrendelés alkalmával a vásárolt termény ára készpénzben mellékelendő.

— **Jó gazdasszony** aki elsonn fűz ízetes ételakat. Azaz lehet minden asszony ha a Maggi-féle leves- és étel-ízestől használja. Néhány csepp a fűzalmas a gyenge levekhez fozelékhez tartaszhoz szű adva az ételnek azonnal meglepő jó és kellemes ízt ad. Felhívjuk becses olvasóink figyelmét hogy az ízesítőből sokat ne vegyünk.

NYILT-TÉR.

E tvvat alatt közléteket nem felölös a szerk.

Nagyon alkalmas utószóknál. — Nékiúszhetetlen rövid hosszánál után. Fertőtlenítő hatású által megvizsgálva.

Attest Bécs, 1905. július 3.

Kalodont

nekülözhetetlen

fog-créme.

A fogak tisztán tartásához fogvív nem elegendő. Etióvilátasa a fogtus körül akaratlanul képződő ártalmas anyag, csakis mechanikai tisztítással egyesített egy felelőző és antiseptikus hatással bíró fog-Créme-el elegendő. A „KALODONT“ használata az összes kulturáloknakban a leghatásosabbnak bebizonyult.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

3828 rkp/1906.

Hirdetmény.

Utóbbi időben a belváros területén némelyek a kűrt- vagy trombita fúvásban gyakorolják magukat, mely alkalommal minden jelzést, így a tűzjelzést is használják és pedig nemcsak nappal, de este sőt éjjel is.

Miután ez egyrészt az ott lakók nyugalmit zavarja, másrészt pedig különösen a tűzjelzés eredményeiben kiszámíthatatlan veszélyt okozhat a trombitázási illetve kűrtelési gyakorlatokat a belvárosban a kapukon belül ezenel betiltom és az ez ellen vétőket a fenálló szabályok értelmében büntetni fogom.

Felkérem egyuttal a közönséget, hogy a fenti rendelkezés ellen vétőket nálam fejjelenteni sziveskedjék.

Selmecbánya, 1906. június 10-én

Hórváth Kálmán,
rendőrfőkapitány.

11199

II. 1906. sz. 2411

Egyenes adók.

Az 1906. évi I. negyedének végéig felszaporodott adóirtározások érvényesítése tárgyában.

1906. évi 2018/P. M. sz. 2111

Körendelet.

Valamennyi közérdekelő jegyzőnek városi és kir. adóhivatálnak, továbbá a járási főszojalköri hivataloknak.

Az államháztartás ideiglenes vitelére vonatkozó felhatalmazásról szóló és 1906. évi június 9-én hatályba lépett 1906. évi II. törvényeikk 5 §-a alapján az 1906. évi I. negyedének végéig felszaporodott közőadó irtározások érvényesítése tekintetében a következők határozatok irányadóak:

Az 1905. évből valamint az 1906. évi I. negyedéből származó adóirtározásokat mindenki akként törleszteti, hogy ennek az adóirtározásnak felét 1906. október végéig, másik felét pedig 1907. év végéig felszese szerinti részletekben fizetheti be.

Ezektil a tartozásoktil azok az adózók, akiknek évi egyenes adója 200 kor-t nem ér el,

a befizetésökre nézve fentebb megjelölt határidőkké kamatot egyáltalán nem fizetnek s kamat csakis ezen határidők lejártától kezdve követelhetők egész a befizetés napjáig. Mindazon az adózók, akiknek évi egyenes adója a 200 koronát eléri, adóirtározásuk után 1906. évi július 15-éti kezdve egész a befizetés napjáig a törvényes kamatot tartoznak fizetni.

Az 1905. évből s a folyó év I. negyedéből származó adóirtározásokra nézve ezeket a befizetési kedvezményeket mindenki igénybe veheti anélkül, hogy ez iránt folyamodnia kellene. Ellenben általában azok, akik messzebb menő halasztást kívánnak igénybe venni valamit azok az évi 200 koronát elérő, vagy azt meghaladó adót fizető adózók, akik ha nem is messzebb menő halasztást, de kamat elegendést kívánnak igénybe venni, ebben csak úgy részesülnek, ha azt kérelmezik.

Az erre vonatkozó kérvények helyőgemen-tesen nyújthatók be akár a községi (városi) előjáróságoknál, akár pedig a pénzügyvizsgatóságoknál, sőt szóbelileg is előadhatók, mely esetben az előadott kérelem rövid tartalma az előjáróság s illetőleg a pénzügyvizsgatóság által foglaltatik írásba. Az is meg van engedve, hogy az egykötéséhez tartozók kérelmei, a kérelem tárgyát és indokait felültelet jegyzék alakjában terjesztésenek elő.

Jóllehet az 1906. évi II. törvényeikk az 1905. évet megelőző időből eredő adóirtározások miénti törlesztésére nézve rendelkezést nem foglal magában s ezekre nézve kamat mentességét nem engedélyez, de a törvénynek abból a célzátából, hogy az adóirtározások érvényesítése múltányon történjék, s egyeseknek romlására ne vezessen következik hogy a rendezésbe ezek is bevonassanak.

A halasztási és kamat elegendési kérelmek elbírálásánál a döntő szempontot az képezi, hogy az adózó vagyoni helyzetének jövedelmi forrásának s általában fizetési képességének figyelembe vételével, anyagi érdekének sérelme vagy éppen veszélyeztetése nélkül mennyiben és mily idő alatt képes tartozásának lerovására.

Ezeknek a szempontoknak méltányos mérlegelése mellett különösen ügyelni kell arra, hogy messzebb menő fizetési halasztásokkal, vagy éppen a kamatot elegendésével visszaélésnek ne történjenek, mert azok nem kedvezményképp, hanem csakis akkor adhatók meg, ha azt a szükség kívánja s az adózó anyagi helyzete teszi valóban indokoltá.

Ebből kifolyólag az 1905. évet megelőző időből eredő tartozásokra halasztás csak oly esetben adható, midőn ezt az adózó helyzete mellöz-hetetlenül teszi, hasonlóképp a törvényben meg-határozott eseteken kívül a kamatot csak általában csak akkor engedhetők el, ha azok fenn-tartása az adózó fizetési képességét befolyásolná. Ily esetekben azonban ugy a halasztás, valamint a késedelmi kamatot elegendése e méltányos és elviselhető részletekbe beosztandó egész tartozásra tehát az 1905. évet megelőző időből eredő, de a rendezésbe bevont tartozásokra is kiterjeszhető.

Az utólag kivettvi, vagy ezután kivendő adóknak az 1905. évre s az 1906. évi I. negyedére eső részei ugyan oly elbírálás alá vonandók, mint az ezen időből eredő s már korábban kivettvi adók. Ellenben az akár korábban kivettvi adók s minden naptári negyed közepéig pontosan befizetendő, s befizetésel mulasztása esetében pedig kamatot számíthatnak. Kivétel alá csakis a folyó évi II. negyedére járó adó esik, amely július 15-éig kamatmentesen fizethető be s be nem fizetés esetén csak július 15-étil kezdve van késedelmi kamat számíthatnák helye.

Az adó kezelési Törvény azon elvi rendelkezésének, hogy a befizetések elsősorban a hátrálékokra könyvelendők, ezen rendelet végrehajtásánál is érvény szerződők, ha tehát valaki folyó adóját, illetőleg ezzel felérő összeget fizet is be, ez elsősorban a hátrálékokra könyvelendő, de a végrehajtási eljárás ellene csak akkor és annyiban foganatosítható, ha és amennyiben a folyó adó esedekessékké váló részleteivel felérő összeget sem fizetne be. Aki oly összeget fizet amelyek folyó adójának esedekessékké váló részleteivel felérnek, s aki folyó adójával felérő összeget kivül 1906. október végéig az 1905. évből és a folyó év I. negyedéből eredő tartozásának felével felérő összeget s 1907. végéig e tartozásnak másik felével felérő részleteket befizet, nem különben az a messzebb menő halasztásban részesülő adózó aki a folyó adójával felérő részle-

teken kívül a hátralékok esedékesekké váló részleteit is befizeti, végrehajlat nem szenvedhet.

A befizetések elszámolása alkalmával különös gond fordítandó arra, hogy kamatok csak annyiban számíttassanak amennyiben a kamatfizetés alá eső tartozásokkal felőr részlet sem fizetettnek be kellő időben. Ez esetben a kamatok levonása után fennmaradó részlet számolandó el a tőkében.

Kamat számításának csak a következő esetekben van helye:

a) az 1905. évet megelőző időből eredő hátralékoktól ezek esedékességétől számítva egészen a befizetés idejéig;

b) azoknak az adózóknak 1905. évre azaz 1906. év első negyedére eső tartozásai után, a kiknek évi adója 200 koronát elér, 1906. július 15-étől kezdve;

c) az 1906. évi (második) II. negyedére járó adó után, tekintet nélkül az összeg nagyságára 1906. július 15-től kezdve;

Önként értetik, hogy oly esetben, midőn a folyó adó kivétel nincs, a folyó részletek fizetése s mulasztás esetén a kamatok számítása a legutóbbi jogerős évi adó kirovás szerint s az 1883. évi XLIV. t.-c. 39 és 41 szakaszaiban megállapított módon eszközölendő;

d) az 1906. III. negyedére az azontul eső időre járó adók után az 1883. évi XLIV. t.-c. 41 szakaszában a folyó adóka névre előírt általános rendelkezéshez képest.

e) Azon az 1905. évből s az 1906. év I. negyedéből eredő adótartozások után, amelyek habár évi 200 koronán aluli adót fizető adózókna tartozásai is, de 1906. október végéig s illetőleg 1907. év végéig, be nem fizetettek, valamint azon tartozások után, amelyekre nézve messzebb menő, vagy kamat mentes halasztás adható, ezen határ idők lejártának s illetőleg a részletek esedékessé válásának idején túl a befizetésig szintén kamat számítandó.

Különös gondot kívánok fordítani arra, hogy a kényszer behajtások ott is, ahol a törvényes előfeltételek meg vannak, ok nélkül ne alkalmaztassanak s megfelelő kimérettel vitessenek keresztül.

Az adózók viszonyainak állandó figyelemmel kísérése, a fizetési képességük kellő időben való igénybe vétele, s a közzeljárások igazgatását közvetlenül községi előjárásokonknak s a pénzügyi közegeknek egyik főfeladatát képezi.

Ennélfogva különösen kisebb adózóknál nem a kényszer behajtásoknak gépies alkalmazására, hanem fizetési képességüknek oly időben való igénybe vételére kell a súlyt fektetni, midőn jövedelmeik befolyanak.

Ezek ellen tehát a kényszer behajtást csak a végső szükség esetén kívánom igénybe venni, s ekkor is különös gondot kívánok arra fordítani, hogy a végrehajtások az 1883. évi XLIV. t.-c. 58. és 60. §§-ában, valamint az 1881. évi XI. t.-c.-nek az adókezelési törvényben felsorolt 51. 67 §§-ában megállapított mentességet szigorú figyelemben tartása mellett vezetessenek keresztül, s az e részben esetleg előforduló visszatételek megtoroltassanak. Másfelől pedig kikötöm és fenntartom magamnak, hogy oly esetekben, midőn a végrehajtás ingatlanokra vezetetik, az adótartozás részletes kimutatása mellett mindig előzetesen tudomásomra hozassák.

A pénzügy igazgatóságának állandó tisztóben jelen rendeletem pontos végrehajtását foganatosítani, s ugy a községi előjárásokok után, valamint egyéb rendelkezésükre álló módokon az adózók viszonyairól és fizetési képességéről oly alapos tájékozást szerezni, hogy egyfelől a múltjánosság kívánalmainak minden irányban elég töltsék, másfelől azonban ez a múltjánosság eljárás se indokolatlan kedvezéseknek, se a kincsár megkárosításának forrásává ne váljék.

E szempontok szoros ellenőrzését a törvényhatóságok közigazgatási bizottságától várom el s e végből kötelességévé teszem a pénzügy igazgatóságoknak, hogy a közigazgatási bizottságokot eljárásukról alaposan tájékoztassák s általuk engedélyezett halasztásokról és kamat elengedésekről, az indokokat is feltüntető részletes kimutatást terjeszsenek havonként a közigazgatási bizottságuk elé.

A közigazgatási bizottságukat pedig felhívom, hogy a múltjánosság szükségéhez képest, a jelen rendeletem végrehajtása ügyében külön jelentéseket is tegyenek hozzám.

Az eljárás megkönnyítése végett a közigazgatási-bizottságok ellenőrzése mellett felhatalmazom a pénzügy igazgatóságokat, hogy a felszaporodott

tartozások törlesztésére, 500 koronát meg nem haladó tartozásoknál a székesfővárosi kir. adó-felügyelőt pedig 1000 koronát meg nem haladó tartozásoknál, az 1905. év végéig terjedő fizetési részleteket engedélyezhessenek, hogy ezen összeg keretén belül e halasztások körébe az 1905. év első időből eredő adó tartozásokat is bevonhassák, s hogy rendkívüli esetekben a kamatokat is elengedhessék. Messzebb menő halasztások és kedvezmények megadását a pénzügyminiszteriumnak tartom fenn, az eljárás egyszerűsítése érdekében megengedem azonban, hogy a halasztások és kamat elengedési esetek ne külön-külön, hanem az indokok tüzetes megjelölésénél együttesen is előterjeszhetők legyenek.

A fentti 2018/906 számú pénzügyminiszteri körrendelet tudomás vétel és alkalmazkodás végett közlötök.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Ipolyság 1906 évi június hó 15-én.

Biber s. k.

m. kir. pénzügyigazgat. h.

HIRDETÉSEK.

Régi jó hírnevű hazai biztosító társaság pozsonyi főügynöksége kerés baleset szavatosság és betörés ágazatai számára alkalmas

üzletszerző erőket.

Akik Pozsonyban és a szomszéd megyékben kelő helyismerettel bírnak és ezen szakban már működtek vagy magukat ennek szentelni akarják, nyújtsák be referenciákat, ötlethezással és fizetésigénygyel felszerelt ajánlataikat <Jövedelmező foglalkozás> alatt BLOCKNER I. hirdető irodájába, Budapest, Sütő-utca 6. sz.

408/1906 végreh. sz.

Árverési hirdmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a selmecbányai kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 281/3 számú végzése következtében dr. Wagner László ügyvéd által képviselt Schaumburg Lippe Hercegi villányi pincészet cég javára Singer Samuné ellen 690 K 90 f s jár. erejű 1905. évi augusztus hó 24-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2475 K-ra becsült következő ingóságok, n. m.: szeszes italok, lovak, kocsik, kávéházi és szálladati bútorok és berendezés nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a selmeci kir. járásbírósnak 1905. évi V. 389/7. számú végzése folytán 690 K 90 f tőkekövetelés, ennek 1905. évi szept. hó 7. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 88 K 20 f-ben bíróság már megállapított költségek erejűg, Selmechányan alperes Metropoli költődjájában leendő eszközökre 1906. évi július hó 7-ik napjának d. e. 9 órája határidővel kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelvezéssel hivatnak meg, hogy az érintett időtartam az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében közzelvezetés mellett, a legelőbbet igényőnek, szükség esetén becslésem alul is el fog-nak adani.

Amennyiben az előírtvárendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Selmechány, 1906. évi június hó 18.

Óváry Dező

kir. bír. végrehajtó.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a városház alatti épületben lévő

cipész üzletemet

június 10-től áthelyeztem CERNÁKGYÖRGY volt cipész üzletébe, amelyben közönség bérkereskedést árusítjuk.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását továbbra is kérve, maradok

tisztelettel

Flóro János

cipész.

Meghívás.

Az 1898. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelbiztosítók közlékező tartozó

Selmec-Bélabányai iparosok hitelszövetkezte,

mint az Országos Központi Hitelbiztosítók tagja 1906. évi június hó 24-én d. e. 10 órakor a saját helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35 §-a értelmében meghívattak.

Napirend:

1. Mult évi üzletrendméről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámok megvizsgálása és a felmentvény megadása.

3. Mérleg megállapítása.

4. Tiszta jövedelméről való rendelkezés.

5. Az igazgatóság 1 tagjának választása.

6. Az alapszabályok módosítása.

7. Notalari indíványok.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Selmechány, 1906. június hó 22-én.

Az igazgatóság.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Akadémia-utca 86. számú házámban, (omletlen, zálogüzletemlől elkülönített helyiségben) egy óra, ékszer, gyűjtemény, férfi- és nő ruháim, fegyver, díszmű, könyv, rajzszek, varrópár, kerékpár, busz és kész cipő üzletet nyitottam.

A fenti szakmákba vágó összes cikkeket úgy használt, mint új állapotban mindenkor nagy választékban raklaron fogom tartani és azokat a legutányosabb árakon fogom elárulítani. Midőn még meggyezem, hogy ezen cikkeket használt állapotban, valamint zálogjegyeket is mindenkor a legmagasabb árban veszek, a n. é. közönséget pontos és gyors kiszolgálásról biztosítva, szives pártfogást kérve maradok

Selmechányan, 1906. június havában

kiváló tisztelettel

LICHTER ADOLF.

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel, tiszta és ment káros alkatrészeklől.

Jótállás:

25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek aki bebizonyítja, hogy szappana a »Schicht« névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht szappan!

(„szarvas” vagy „kulcs” szappan)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és ..
.. mosási módszer részére. ..

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAG

ETERNIT PALA

MAGYARORSZAGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

Elárúsító hely: özv. Sághy Fülöpné Ipolyság.

Fényképészeti gépek és kellékek

első és mindig friss minőségben
(hítelképes egyéneknek havi részleltetésre is)

kaphatók

Joerges Ágost özv. és fiánál
Terasszon.

SZÉNÁSY és DMKE.
ÁRPA
MAGYAR
RAJKÖRZŐI A LEG-JOBBAK
Joerges Á. özv. és fiánál.

MAGGI **IZESÍTŐ**

nélkül ne együnk levest.

Nincs többé iszákosság!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávét, teát, ételt vagy szeszes itálban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNAK az a családtag hatása, hogy elvonásosra teszi az iszákosnak a szeszest italt. A COZA oly eszelen és biztosan hat, hogy azt felesleg, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudnia nélkül adhatja és az illető mégcsak nem is sejtí meg szokta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki a sok ezer férfit a szűzen és becsületességűl megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tomterék fiatal embert a jó utra, és szerencséshez segítők és sok embernek életét számos évvel meg hosszabbította.

Az intézet, mely a valódi, világíró Cozapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adogat és egy köszönő irásalkal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A Cozapor teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul levelezünk.

Egy cég az igazságot hirdetésekkel közzelt, melyek szűzege ami hirdetésünk puszta utazata; sőt nem éri be ezzel sem hanem utanozza törvényes tulajdonjogunkat is (palack és kész). Kétségkívül felesleges a te. közönséget arra figyelmeztetni, hogy csudított cég semminemű összeköttetésben sem áll velünk és hogy a por, melyet elad sem a valódi, világíró Cozapor.

COZA INSTITUTE, 82, Chancery Lane, LONDON 427 (Anglia).
Levelek 25 lev. lapok 10 fillérrel bérmentesen küld.

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar legismertebb tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kenyelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők, ivó- és nevelési kúra, 200 kenyelmes lakozóház. Szőlő kezeles, jutinyos árák.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

400 mm. szalonna

- juhár sós, eszmeteküli, szép tiszta, porkölt bőrű, barm-minő részlelekből kg-ja 136
 - Zsirnak való szalonna, sóatlan, friss vágású 144
 - Füstölt vastag szalonna 144
 - „ vékony „ 144
 - Dobreceni paprikás szalonna 160
 - Füstölt kolbász serlés húsból, azonnal elhétő v főzni való 184
 - Pácolt tolgahymás paprikás szalonna. 200
 - Pácolt bérös sonka, karmondóli, oldalas
 - Pácolt sovány, szalonna nélküli sonka, karmondóli, oldalas 160
 - A fenti árak szállító levélre és csomagolásra ingyen.
 - Elsőrendű **húzziszir** kg-ja 148
 - Hozzá szelencék: 5 kg-os 120, 10 kg-os 150, 25 kg-os 300 f. 100-200 kpr. vételnél ingyen hordó.
 - Tormás vörösi pária 10 f. 50 pár vételnél 8 f. Szálvaládó darabja 10 f. 50 pár vételnél 8 f.
- Az árak fillérekben értendők. —
Áruházi árak, melyek gyakran változók, a helyen minden számban „400 mm. szalonna” cím alatt találhatók. Szállítva

Balczár Lajos kivitelű üzlete Nyiregyházára
Telefon 134. sz. Sürgőnyeim: Balczár hentes Nyiregyháza.

Kiadó lakás!
a TIBÉLY-féle ház második em. egy 5 szoba, 1 konyha s 2 élekkamrából álló lakás
1906. évi aug. hó 1-től kiadó.

Bővebbet a Selmeci Népbanknál.

Seffer Antal

SPORT ESZKÖZÖK ÉS KÖTÉLYÁRTÓ IPARTELEPE
BUDAPEST, IV. KÁROLY UTCAZÁ. BOLTSZÁM 12. (KÖZP. VÁROSRÉSZ ÉPÜLETE)

TELEFON: 15-56. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Vidéki megrendelések pontosan fogantatosítanak. **ALAPITTATOTT: 1878.**

Kronsteiner Károly BECS, III. U. Hauptstrasse 120. sz. Cs. k. szotr. szab. Magy. kir. ezab.

Homlokzat-festékek.

Vibarmentes. Mészben oldható, épületek mázolására, 40 árnyalatban. Kilója 24 fillértől feljebb. 1 kiló elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

Mosható mázolások!

Ugymint zománc, homlokzat-festék, száraz- és lapidon-festék, pépenné, átvén árnyalatban. Vízben mosható. Egyszerű bevonságra fedi. Széret nem hagyja.

Költségár négyzetméterenkint 5 fillér. Meglepnő siker!
Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.